

Kommunstyrelsen

Patrik Åhnberg
Kommundirektör
patrik.ahnberg@ekero.se

Lisa Stargård
Controller
lisa.stargard@ekero.se

Kommunstyrelseförvaltningens Verksamhetsberättelse 2023

Dnr KS24/19

I följande verksamhetsberättelse ingår kommunstyrelseförvaltningen, kommungemensam verksamhetsutveckling och övriga budgettitlar inom kommunstyrelsens ansvarsområden enligt reglementet och de som följer av kommunstyrelsens samordnande och beredande ansvar. Del av stadsbyggnadsförvaltningen inklusive kommunens exploateringsverksamhet återfinns i ärendet tillhörande separat PM.

1. Året i korthet

- **Måluppfyllelse och utvecklingsuppdrag**
Redovisning av kommunstyrelsens mål och kompletterande utvecklingsuppdrag till dessa redovisas i gemensamt dokument tillhörande ärendet. Utvecklingsuppdrag från 2023 års verksamhetsplan och budget redovisas i det följande.
- **Ekonomi**
Årets utfall för kommunstyrelseförvaltningen uppgår till nettokostnad 116,5 mnkr. Jämfört årets budget 118,4 mnkr ger det ett överskott på knappt 2 mnkr. Överskottet beror främst på lägre kostnader för uppdraget kopplat till massflyktsdirektivet.

2. Verksamhetsuppföljning

2.1 Grunduppdrag

Kommunstyrelseförvaltningen leds av kommundirektören som tillika är förvaltningschef. Förvaltningen är organiserad i fyra verksamhetsområden: *Utveckling och service, Kommunikation och samverkan, HR och Ekonomi*. Kommunstyrelseförvaltningens uppdrag är att leda och samordna kommunens verksamheter och ansvara för kommunens övergripande och långsiktiga strategiska utveckling. Det innebär planering och uppföljning av kommunens ekonomi, beredning av politiska ärenden, uppföljning av mål och ansvar för framtagande och revidering av kommunens styrdokument. I kommunstyrelseförvaltningens uppdrag ingår

också att tillhandahålla stödfunktioner till kommunstyrelsen, nämnder, förvaltningar och bolag.

2.2 Måluppfyllelse

Redovisning av uppföljning av kommunstyrelsens mål återfinns i bilaga.

2.3 Utvecklingsuppdrag

För året har kommunstyrelseförvaltningen sex utvecklingsuppdrag (*i 2023 års verksamhetsplan och budget*). *Kompletterande utvecklingsuppdrag relaterat kommunstyrelsens mål följs upp i bilaga.*

Trygghet, säkerhet och civilt försvar

I början av 2023 stärktes kommunens säkerhetsorganisation med en beredskapssamordnare.

Under året har flera viktiga initiativ påbörjats för att förstärka kommunens beredskapsarbete. Ett urval:

- Genomfört två nödvattenövningar tillsammans med Frivilliga resursgruppen och Roslagsvatten.
- Krisberedskapsveckan - Ekerö kommun deltog tillsammans med Frivilliga resursgruppen och Roslagsvatten. Inriktningen var öva hemberedskap.
- Genomfört en trygghetspunktsövning tillsammans med Frivilliga resursgruppen, Ekerö civilförsvarsföreningen, Röda Korset med flera.
- Deltagit i en övning styrd av MSB – Myndigheten för samhällsskydd och beredskap/Länsstyrelsen med anledning av "Regeringsuppdraget - pröva förmågan avseende rapportering under höjd beredskap".
- Påbörjat uppbyggnad av krisberedskapslager med målsättning att kunna lagra tekniska hjälpmedel eller produkter för att minimera påverkan för kommunens samhällsviktiga verksamheter vid kris. Exempel sandsäckar, mobila reservkraftaggregat eller vattendunkar.
- Tagit fram övningar och övat PDV (pågående dödligt våld) som utförts inom flertalet verksamheter.

Ett stort fokus under året har varit arbetet med RSA (Risk och SårbarhetsAnalys). Arbetet ligger till grund för fortsättningen med att utveckla beredskapen inom alla förvaltningar.

Näringsliv

Svenskt Näringslivs undersökning om det lokala företagsklimatet visar på viss förbättring med en liten ökning inom de flesta mätområdena. Resultatet blir därför något högre i det sammanfattande omdömet där vi ökar från 3,04 till 3,08, vilket är ett godkänt betyg. I den kommunranking som kopplas till mätningen klättrade Ekerö 10 placeringar till plats 194 av 290. Kommunikation och en god dialog med företagare är viktig för att bättre förstå hur det är att driva företag i kommunen. Två branschträffar, fem frukostmöten, Näringslivsdagen

och flertalet företagsbesök har genomförts. Nyhetsbrevet till företagare har utvecklats och antal prenumeranter har ökat under året.

Den servicemätning av kommunernas myndighetsutövning som genomförs årligen har inte ännu slutförts men indikerar ett lägre resultat jämfört med föregående år. Preliminärt aggregerat Nöjd-Kund-Index NKI 67 jämfört med NKI 76 år 2022. Nöjd-Upphandlings-Index (NUI) ligger preliminärt på NUI 67, detsamma som föregående år. Utbildning i service och bemötande för miljö- och bygglovsenhetens medarbetare har genomförts. Fokus på serviceinriktad myndighetsutövning kommer att fortsätta under 2024.

2023 minskade nyföretagandet i Sverige med 15 procent jämfört med 2022. På Ekerö startade 182 företag, en minskning med 22 %. Antalet rådgivningar på Nyföretagarcentrum ökade under hösten. En uppdaterad analys av näringslivet i Ekerö kommun har genomförts av extern leverantör.

Kommunikation

Resultatet för 2023 års SCB undersökning visar fortsatt negativt resultat kring *hur kommunen informerar vid samhällsstörningar*. Frågeställningen i undersökningen förvirrar då det kan uppfattas som att kommunen ansvarar för att informera om väder, vatten och strömavbrott. Därför bör resultatet beaktas med viss försiktighet. Ekerö ingår i SSR – Samverkan Stockholmsregionen - och alla gemensamma varningar som förmedlas angående väder och vind förmedlar vi vidare om vi anser att så bör. Vi har via kommunikationsinsatser tydliggjort ansvarsfördelningen mellan kommun och andra aktörer för att hjälpa medborgare hitta rätt och med det, till rätt källa.

En annan frågeställning som har bäring på kommunikation är *hur kommunen informerar vid större förändringar*, här ligger vi fortsatt lågt trots att fler kommunikationsåtgärder infördes redan 2022. Under 2024 blir därför ett fokus att hitta fler kanaler att nå ut, både ur ett samhällsstörningsperspektiv, men även ur perspektivet samhällsbyggnad. Det handlar också om att uppmärksamma invånarna om det egna ansvaret att hålla sig uppdaterad och var information finns att ta del av.

Under perioden har vi haft en stor bredd av information och nyheter som vi kommunicerat kring, både i våra egna kanaler och via lokamedia:

- Mittenstyrets budgetförslag
- Budget för 2024 antagen
- Ekerö kommun uppvaktar Drottning Silvia
- Spadtag Träkvista torg och Stenhamra nya förskola
- Besök från Ukraina
- Stamvägens förskola invigd
- Ekerö kommun uppvaktar H.M Konungen

Utveckling av kansliet

Ett projekt har initierats för att utveckla registraturprocessen. Det vill säga hur kommunen håller ordning på och diarieför den information som kommunen hanterar. För att på ett effektivare sätt säkerställa att vi både skyddar information som ska skyddas och kan lämna ut informations som efterfrågas av våra invånare.

Effektiv förvaltning

- Baserat på den data vi nu har tillgång till i kontaktcentret arbetar vi systematiskt med att analysera informationen och arbeta med ständiga förbättringar tillsammans med förvaltningar och enheter för att förbättra service och bemötande och effektivisera interna processer.
- Analyserat processen när medarbetare börjar respektive slutar för att för att identifiera hur processen kan utvecklas så den blir mer effektiv och bygger vårt arbetsgivarvarumärke. Analysen har resulterat i ett antal projekt/åtgärder som kommer att genomföras under 2024.
- Utvecklat intranätet för socialförvaltningen så att det blir mer relevant för medarbetare och enklare för chefer att kommunicera och tillgängliggöra processer och rutiner som alla medarbetare behöver komma åt.

Kompetensförsörjning

HR-enheten har i projekt med statliga medel arbetat tillsammans med socialförvaltningens äldreomsorg kring schemaplanering och bemanning. Att förändra arbetssätt, ta tillvara och utveckla befintliga medarbetare är en av förutsättningarna för att klara framtidens kompetensutmaning inom kommun och region.

Kommunövergripande kompetensutvecklingsinsatser under året har varit medarbetarakademi, arbetsledarakademi, ledarskapsakademi för medarbetare samt ledarutvecklingsprogram och mentorprogram för chefer. Dessutom har fler digitala utbildningar lanserats i lärportalen.

Kommunikationen om Ekerö kommun som arbetsgivare på kommunens hemsida har under året utvecklats.

2.4 Väsentliga händelser

I juni tillträdde nytt politiskt styre, Mittenstyret.

Under året har det varit tillförordnade lösningar på kommundirektörsposten. I oktober tillträdde ny kommundirektör.

I och med omvärlden med cyberhot som en del av vardagen ställs högre krav på säkerhet och övervakning dygnet runt av IT-miljön. Arbetet för att förbättra kommunens IT- och informationssäkerhet och beredskap mot cyberattacker har under året fortskridit. En

strategi har tagits fram för omställning till tillgänglig och säker IT 24/7 365 dagar om året vilket också kräver mer resurser.

Central biladministration och miljöbilar - under året har gemensam översyn gjorts gällande hanteringen av kommunens verksamhetsbilar för att optimera nyttjandet, vilket resulterat i ett färre antal bilar ute i verksamheterna. Vid årets upphandling av nya verksamhetsbilar uppfylldes kraven i Clean Vehicles Directive.

Hållbarhet - för att utveckla vårt arbete med hållbarhet mot Agenda 2030 har en hållbarhetspolicy tagits fram som är beslutad av kommunfullmäktige. Ett team av medarbetare från samtliga förvaltningar har etablerats för att vara ett stöd och säkerställa att vi balanserar Agenda 2030s tre målområden, miljömässig, ekonomisk och social, på ett bra sätt i kommunens hållbarhetsarbete.

Beslutsstödsystem – en upphandling är genomförd av ett för alla förvaltningar gemensamt system som ger stöd och struktur åt gemensamma övergripande processer. Den främsta målgruppen är kommunens chefer med budget- och personalansvar. Men stödjer och utvecklar även förvaltningsledningens uppdrag med nämndens planering och uppföljning. Systemet omfattar områden som uppföljning av ekonomi och personal, budget och prognos, verksamhetsplanering och verksamhetsredovisning inklusive målstyrning, intern kontroll och inköpsanalys. Styrning av verksamhet i planering och uppföljning inkluderar även möjlighet att på ett tydligare sätt i arbetet integrera offentliga uppgifter från offentliga veriges databas Kolada som exempelvis KKiK (Kommunernas Kvalitet i Korthet) och Agenda 2030. Upphandlingen medger även implementering av stöd i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Projektet startade strax innan sommaren 2023 och delprojekten startar upp och implementeras successivt. Runt årsskiftet var de första delmomenten uppföljning ekonomi och personal klar och utrullningen i förvaltningsorganisationen startar upp i mars månad. Projektet som helhet beräknas avslutas efter sommaren 2024.

Dokument och ärendehanteringssystem – kommunen hanterar en stor mängd information och för att göra det på ett effektivt och rättssäkert sätt har ett dokument- och ärendehanteringssystem, inklusive diarium, upphandlats som ger bättre förutsättningar än nuvarande diarium som bara används för en liten del av kommunens information. Upphandlingen tilldelades i oktober och införs under 2023–2025.

Näringslivsdagen genomfördes under hösten i kortare format och till minskad kostnad. I en enkätundersökning uppgav 96 % av de svarande deltagarna att de var mycket nöjda eller nöjda med Näringslivsdagen som helhet.

STOP- under sommaren 2023 kom en ny lag som tydliggör kommunens systematiska ansvar för det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet och stadgar att kommunen måste ha en utsedd samordnare för detta arbete. Kommunen ligger långt fram i detta arbete. Inom STOP pågår ett arbete för att strukturera detta ytterligare för att täcka hela det brottsförebyggande arbetet och inte endast i förhållande till ungdomar. En julinsats riktat

mot alkohol "Alkohol är ingen smart julklapp" genomfördes tillsammans med Bromma stadsdel i december.

2.5 Internkontroll

Kommunstyrelsens internkontrollplan år 2023 består av sju kontrollområden. Av dessa ligger fyra inom kommunstyrelseförvaltningen att följa upp.

- Rutin och efterlevnad Informationssäkerhet/Cybersäkerhet
- Kontroll av rutin - Utdrag ur belastningsregister
- Avtalstrohet mot tecknade avtal
- Rutinbeskrivningar finns enligt KISA (Standard för kommunal räkenskapsrevision)

Kontrollmomenten är genomförda under året och visar bland annat att på en fungerande rutin kring utdrag ur belastningsregister och att Ekerö kommuns övergripande avtalstrohet under perioden januari – november 2023 är till stora delar god och har ökat i jämförelse med motsvarande period för år 2022. Emellertid finns det relativt stora skillnader i avtalstrohet mellan kommunens verksamheter och mellan olika varu-/tjänsteområden.

3. Ekonomi och verksamhet

3.1 Driftkostnader

Årets utfall för kommunstyrelseförvaltningen inklusive kommungemensam verksamhetsutveckling uppgår till nettokostnad 116,5 mnkr. Jämfört årets budget 118,4 mnkr ger det ett överskott på knappt 2 mnkr. I den positiva avvikelsen återfinns ett överskott (2,7 mnkr) kopplat till det tillfälliga uppdraget enligt massflyktsdirektivet. Exkluderas det visar den ordinarie verksamheten ett underskott på 0,8 mnkr. Nettokostnaden är 5,5 mnkr högre än 2022.

Årets intäkter uppgår till 12,2 mnkr, knappt 1 mnkr mer än beräknat i budget. Merparten av intäkterna består av statsbidrag från Migrationsverket, MSB – Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och från Socialstyrelsen. Resterande intäkter från kommunens bostadsbolag för avtalade tjänster, interna transaktioner mellan förvaltningar och engångsersättningar i samband med att bilar vars leasingperiod har gått ut har sålts till ett högre värde än bilarnas restvärde.

Statsbidrag 6,8 mnkr från Migrationsverket avser uppdraget enligt massflyktsdirektivet. Kommunens anvisningstal är 87. I december var 46 vuxna och 36 barn bosatta i kommunen. Samtliga anvisade bor i egna bostäder i kommunen. Alla barn går i förskola eller skola och flertalet vuxna har arbete i någon grad och/eller läser SFI. Årets statsbidrag överstiger kostnaderna för genomförandet av uppdraget, en positiv avvikelse med 2,7 mnkr. Under hösten fattades beslut i EU om att förlänga möjligheten till tillfälligt uppehållstillstånd till den 4 mars 2025 och arbetet med förlängningsansökningar har påbörjats.

(tkr, inkl interna transaktioner)	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2023	Avvik 2023
Summa externa intäkter	11 850	11 391	9 675	1 716
-varav statsbidrag	9 864	9 616	8 629	987
-varav taxor och avgifter	10	11	0	11
Summa interna intäkter	2 568	822	1 588	-766
Summa Intäkter	14 418	12 213	11 263	950
Personalkostnader inkl po	-69 085	-73 248	-74 988	1 740
Lokalhyra intern	-13 111	-12 942	-12 942	0
Lokalhyra extern	-956	-2 042	-2 100	58
Övriga externa kostnader	-38 472	-38 219	-36 789	-1 430
Övriga interna kostnader	-3 725	-2 219	-2 870	651
Summa Kostnader	-125 349	-128 669	-129 688	1 019
Nettokostnad	-110 931	-116 456	-118 425	1 969

*) kostnader för inhyrd personal ingår i personalkostnader inkl po

varav;

Uppdrag enligt massflyktsdirektivet	2 862	2 715	0	2 715
Kommungemensam verksamhetsutv.	-5 519	-6 751	-6 800	49
Nettokostnad exkl ovan	-108 274	-112 420	-111 625	-795

Bruttokostnaden 128,7 mnkr har ökat med 2,6 % jämfört föregående år och understiger budget med 1 mnkr. Kostnaderna omfattar medarbetare vid förvaltningen, lokalhyror och omkostnader för kommunhus och ett antal andra lokaler för kommunens andra förvaltningars administration och ledning, gemensam övergripande facklig verksamhet, driftkostnader för kommunens IT-infrastruktur, den kommunala organisationens gemensamma kontaktcenter Ekerö Direkt, kommunens arbete med civilt försvar, säkerhet och samordning av informationssäkerhet samt övriga kostnader relaterat ledning av den kommunala organisationen samt köp av tjänster som utförts av andra än kommunanställda.

Personalkostnader blev för året lägre än budgeterat som följd av tillfälliga vakanser, sjukfrånvaro och föräldraledighet samt beslut om att inte återbesätta vakanta tjänster som ett led i att reducera kostnaderna inför år 2024.

Under året har förvaltningen haft ökade kostnader för utökat arbete kring cybersäkerhet. Kostnaderna för bevakning och rondering har ökat utöver budget som följd av nytt avtal med högre priser.

Överföring har skett av budgeterade resurser från kommunstyrelseförvaltningen till andra förvaltningar för medfinansiering av nationaldagsfirande och finansiering av kommunövergripande uppdrag där kostnaden är i andra förvaltningar.

Central tvisteförhandling av den externa anställningen av tillförordnad kommundirektör i början på året har slutförts och tvisten är därmed slutligt reglerad. 0,8 mnkr plus sociala avgifter återfinns i utfallet.

Verksamhetsmått

	2019	2020	2021	2022	2023
Kommunstyrelsen, antal sammanträden	9	9	12	9	14
Kommunstyrelsens arbetsutskott, antal sammanträden	9	12	11	11	13
Samhällsbyggnadsutskott, antal sammanträden					12
Klimat- och hållbarhetsutskott, antal sammantr.					4
Planutskott, antal sammanträden	7	8	11	9	
Kommunstyrelsen, behandlade ärenden	165	139	155	141	217
Kommunstyrelsens arbetsutskott, behandlade ärenden	149	165	144	148	219
Kommunfullmäktige, behandlade ärenden	161	132	141	214	192
- varav motioner	26	24	31	64	18
- varav interpellationer	8	14	14	22	16
- varav frågor	21	9	9	5	8
Lönespecifikationer, snitt per månad	2 283	2 146	2 185	2 237	2 249
Annonserade upphandlingar	27	22	25	21	31
Tilldelade upphandlingar	28	20	23	22	27
Antal leverantörsfakturor, helår	46 279	44 789	44 596	44 915	43 361
- varav andel e-fakturor, helår	74%	86%	89%	96%	95%

3.2 Investeringar

Totalt disponerat under året är 0,8 mnkr och avser reinvesteringar i kommunens centrala IT-plattform samt anslutningseffektiviseringar konferensrum.

Avvikelse mot budget avser till stor del de 2 mnkr i förstudie/projektering för en eventuell ombyggnation av "lilla kommunhuset" som inte har beslutats om igångsättning.

Projekt	Ursprunglig budget 2023	TOTAL BUDGET 2023	Utfall	Avvik budget - utfall
Till/-ombyggnad kommunhusen	2 000 000	2 000 000	0	2 000 000
IT central plattform	1 200 000	1 200 000	825 286	374 714
SUMMA	3 200 000	3 200 000	825 286	2 374 714

4. Framåtblick

2024 är inte helt lätt att förutspå men vi ser tecken på att inflationen går ner under året vilket medför att kostnadsutvecklingen sannolikt stabiliseras något. Men vi vet även att vi behöver arbeta hårt med våra kostnader och intäkter för att hålla budget 2024 i balans.

För Ekerö är det viktigt att hålla tempo i detaljplanearbetet och men också ha kostnadskontroll över exploateringsprojekt.

Det är fortsatt oroligt i världen vilket påverkar både Sverige som nation men såklart även på lokal nivå. Vår förmåga att planera och hantera svåra förhållanden och situationer behövs stärkas vilket kommer kräva framför allt tid från våra resurser.

5. Övriga budgettitlar inom kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens övriga budgettitlar visar ett nettoutfall på 82,2 mnkr och sammantaget 3 mnkr lägre än budget.

	Utfall	Intäkter	Kostnader	Utfall	Intäkter	Kostnader	Budget	Avvik.
<i>tkr, inkl interna transaktioner</i>	netto 2022	2023	2023	netto 2023	Bdg 2023	Bdg 2023	netto 2023	netto 2023
TOTALT	-56 893	330 526	-412 681	-82 155	313 848	-399 030	-85 182	3 027
Brandförsvaret	-26 340		-27 041	-27 041		-27 040	-27 040	-1
Gem. medlemsavgifter Ekerö	-1 708		-1 755	-1 755		-1 790	-1 790	35
Gem. avräkningskonton	-7 987	327 099	-371 285	-44 186	311 400	-357 600	-46 200	2 014
- Infrastrukturbidrag statlig	-2 600		-2 600	-2 600		-2 600	-2 600	0
Budgetmarginal	-3 100		0	0		0	0	0
Resurs detaljplaner	-15 158	1 501	-10 000	-8 499	1 000	-10 000	-9 000	501
Fastighetsförsäljningar	-4 614	1 926	0	1 926	1 448	0	1 448	478

Den positiva avvikelsen återfinns inom gemensamma avräkningskonton, kommunstyrelsens resurs riktad till kommunala detaljplan och fastighetsförsäljningar.

Gemensamma avräkningskonton har en positiv avvikelse på intäktssidan med 15,7 mnkr som består främst av högre PO intäkter från den kommunala organisationen och elprisstöd (7,7 mnkr) för perioden oktober 2021 till september 2022. Överskottet används för att möta ökade kostnader (13,7 mnkr) som främst består av högre pensionskostnader som i huvudsak är en följd av pensionsavtalet och anställdas val samt högre arbetsgivaravgifter relaterat den kommunala organisationens lönesummor. Sammantaget 2 mnkr lägre nettokostnad än årets nettobudget.